

Providing a Structural Model of Administrative Standards for Educational Leaders in Schools

Kadhim Ajrash Jarullah Al-nasaar¹, Faranak Mosavi^{2*}, Ismael Abd Zaid Ashour Alkareemawi³, Nasrolah Ghashghaeizadeh⁴

1. PhD Student, Department of Educational Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran
2. Associate Professor, Department of Educational Management, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran
3. Assistant Professor, Department of Physical Education Management, University of Baghdad, Baghdad, Iraq
4. Assistant Professor, Department of Educational Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

ABSTRACT

The aim of the present study was to provide a structural model of administrative standards for educational leaders in schools. The research method employed in this study was correlational and used structural equation modeling (SEM). In the first stage, the statistical population included all teachers in Dhi Qar province, specifically in Al-Rifai city. From this population, 384 individuals were selected using a multi-stage stratified random sampling method. The required data were collected using a researcher-developed questionnaire, designed based on qualitative data (a qualitative model derived from research) and analytical comparisons with theoretical foundations and the research literature. The validity of the questionnaire was confirmed through face and content validity, relying on expert opinions, as well as construct validity through exploratory factor analysis. Reliability was assessed using Cronbach's alpha via the parallel method. Data analysis was conducted using structural equation modeling with the PLS software. Based on the provided estimates, it can be concluded that the examined model demonstrated relatively good and acceptable fit within the target population. Therefore, the research model's results indicate that the model used in the current study had appropriate fit. This study emphasizes that educational leadership, as an independent domain, must align with the goals of education and play a key role in improving the quality and productivity of the educational system. Developing clear and effective administrative standards for educational leaders is essential to enable them to play a significant role in enhancing educational quality. It is recommended that policymakers and educational planners consider these results and take steps toward improving these standards.

Received: 09 Oct 2024

Accepted: 24 Nov 2024

Available Online: 25 Dec 2024

Keywords

Administrative Standards,
Educational Leaders, Structural
Model

How to cite:

Jarullah Al-nasaar, K. A., Mosavi, F., Ashour Alkareemawi, I. A. Z., & Ghashghaeizadeh, N. (2024). Providing a Structural Model of Administrative Standards for Educational Leaders in Schools. *Study and Innovation in Education and Development*, 4(4), 140-154.

* Corresponding Author:

Dr. Faranak Mosavi

E-mail: frnkmosavi@yahoo.com

© 2024 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Educational systems worldwide are increasingly viewed as pivotal social institutions closely tied to a nation's economic, cultural, and social growth. This complexity necessitates robust leadership, particularly at the administrative level. School leaders play a crucial role in achieving institutional goals, as their leadership directly impacts the quality of teaching and student outcomes (1, 2). Teachers, as the cornerstone of education, are instrumental in fostering societal progress and necessitate environments that mitigate stress and other detrimental factors (6, 7, 10).

Educational leadership differentiates itself from other organizational leadership by focusing on student learning and academic progress (11). Effective standards in education encompass diverse facets such as institutional metrics, spatial considerations, and human resource evaluation. These are emphasized in key educational reform documents globally, particularly within developing educational systems such as Iraq's. Iraqi schools not only promote learning but also contribute to instilling national identity and values, highlighting the necessity for standardized, high-quality leadership (13).

Despite efforts, Iraqi educational leadership suffers from ambiguous regulations and inconsistent performance evaluations, lacking clear competency benchmarks (14, 15). Addressing this gap, this research aims to develop and validate a structural model of administrative standards tailored for educational leaders in Iraqi schools. This study not only identifies existing gaps but also provides actionable insights for policymakers to enhance the educational framework.

METHODS AND MATERIALS

This study employed a correlational research design coupled with structural equation modeling (SEM). The target population comprised all teachers in Al-Rifai, Dhi Qar province, from which 384 individuals were selected using multi-stage stratified random sampling. Data collection utilized a researcher-developed questionnaire informed by qualitative research findings and theoretical foundations.

The questionnaire was validated through face and content validation with expert reviews and construct validation via exploratory factor analysis. Reliability was confirmed using Cronbach's alpha. The questionnaire, distributed both online and in person, gathered demographic data and assessed variables using a five-point Likert scale.

Data analysis was performed using SEM through PLS software, with comprehensive validation for model fit indices such as GFI, AGFI, and RMSEA. Predictive power was further assessed through R^2 and Q^2 metrics to ensure the robustness of the proposed model.

FINDINGS

Demographic analysis revealed that most participants were male (75%) and held bachelor's degrees (60%). Age distribution showed that 35% of respondents were between 20-30 years, while 34% had work experience ranging from 11-15 years. Statistical tests confirmed the normal distribution of data and the absence of multicollinearity among variables.

The model demonstrated strong fit indices, including GFI (0.94), AGFI (0.91), and RMSEA (0.03), all exceeding acceptable thresholds. Path analysis indicated significant positive relationships between the dimensions of the model, such as causal factors and strategies ($\beta = 0.405$, $p < 0.001$) and strategies and outcomes ($\beta = 0.449$, $p < 0.001$). R^2 values for the key dimensions ranged from moderate to strong (e.g., strategies = 0.652), indicating the model's explanatory power.

Results confirmed that administrative standards significantly impact key school functions, encompassing both organizational and pedagogical dimensions. High AVE scores validated the convergent validity of constructs, while HTMT results supported their discriminant validity.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The findings confirm that all identified dimensions significantly influence the proposed model, indicating its robustness and appropriateness. Educational leadership in the 21st century is characterized as an active and participatory practice. School leaders collaborate with teachers to create a cohesive learning environment focused on shared goals, teacher empowerment, and improved teaching strategies tailored to classroom and school contexts. This approach helps administrators identify the school's vision, motivate teachers, and design strategies to enhance educational outcomes (11, 17).

School administrators play a critical role in determining educational quality, impacting organizational and behavioral standards for teachers, staff, students, and parents. High administrative standards foster greater motivation and commitment among educators, leading to enhanced educational and developmental activities for students (18, 19). Therefore, understanding the factors affecting these standards is essential for improving educational systems, necessitating further research in this area.

However, the study's findings are limited to Al-Rifai city in Dhi Qar province, restricting generalizability. It is recommended to test the model's components within diverse administrative cultures to validate and expand its applicability. Additionally, forming committees of technical experts, educational planners, and evaluators could refine and assess educational standards through iterative evaluations and feedback. Continuous monitoring and improvement of these standards, alongside organizing national and international seminars with active participation from policymakers, are critical to ensuring sustained progress in educational quality.

ارائه مدل ساختاری استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی در مدارس

کاظم عجرش جارالله النصار^۱، فرانک موسوی^{۲*}، اسماعیل عبد زید عاشور الکریمای^۳، نصرالله قشقایی زاده^۴

۱. دانشجوی دکترای تخصصی گروه مدیریت آموزشی، واحد خوراسگان، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۲. دانشیار گروه مدیریت آموزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران
۳. استادیار گروه مدیریت آموزشی بدنی، دانشگاه بغداد، بغداد، عراق
۴. استادیار، گروه مدیریت آموزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

هدف پژوهش حاضر، ارائه مدل ساختاری استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی در مدارس بود. روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی و مدلیابی معادلات ساختاری بود. در این مرحله ابتدا جامعه آماری که شامل کلیه معلمان استان ذی قار - شهر الرفاعی می‌باشد، شناسایی شدند که از بین آنها تعداد ۳۸۴ نفر با روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله‌ای طبقه‌ای انتخاب شد. داده‌های مورد نیاز با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته که بر اساس داده‌های بخش کیفی (مدل کیفی برآمده از پژوهش) و همچنین مقایسه تحلیلی با مبانی نظری و پیشینه پژوهشی موضوع طراحی گردیده، جمع آوری گردید. روایی پرسشنامه از طریق روایی صوری، محتوایی و با تکیه بر نظر متخصصان و همچنین روایی سازه از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و پایایی آن از طریق محاسبه آلفای کرونباخ از روش موزی انجام شد. جهت تحلیل داده‌ها از روش مدلیابی معادلات ساختاری و نرم افزار PLS انجام شد. بر اساس برآوردهای ارائه شده می‌توان نتیجه گرفت که مدل بررسی شده در جامعه مورد نظر از برازش نسبتاً خوب و قابل قبولی برخوردار بوده است. بنابراین، نتایج مدل تحقیق نشان می‌دهد که مدل مورد استفاده تحقیق حاضر از برازش مناسبی برخوردار بود. این پژوهش تأکید دارد که رهبری آموزشی به عنوان یک حوزه مستقل باید با اهداف آموزش و پرورش همخوانی داشته باشد و نقش کلیدی در بهبود کیفیت و بهره‌وری نظام آموزشی دارد. تدوین استانداردهای اداری مشخص و کارآمد برای رهبران آموزشی ضروری است تا بتوانند به طور مؤثر در بهبود کیفیت آموزشی نقش ایفا کنند. پیشنهاد می‌شود که سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان آموزشی به این نتایج توجه کرده و در راستای بهبود استانداردها اقدام نمایند.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۹/۰۴

تاریخ چاپ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۵

کلیدواژه‌ها

استانداردهای اداری، رهبران آموزشی، مدل ساختاری.

شیوه ارجاع دهی:

جارالله النصار، کاظم عجرش، موسوی، فرانک، عاشور الکریمای، اسماعیل عبد زید، و قشقایی زاده، نصرالله. (۱۴۰۳). ارائه مدل ساختاری استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی در مدارس. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۴(۴)، ۱۵۴-۱۴۰.

نویسنده مسئول:

دکتر فرانک موسوی

پست الکترونیکی: frnkmosavi@yahoo.com

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

نظام آموزش و پرورش کنونی بنا به ضرورت تغییرات اجتماعی، یکی از سازمانهای پیچیده و بزرگ اجتماعی در هر کشوری محسوب می‌شود و با رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پیوندی ناگسستنی دارد و در این میان رهبران آموزشی یکی از ضرورت‌های اساسی مدارس هستند که مدیران مدارس بدون ایفای نقش رهبران آموزشی، قادر به تحقق اهداف مدرسه نخواهند بود (1, 2). بنابراین معلمان به عنوان سکانداران اصلی نظام تعلیم و تربیت نقش اساسی در برنامه تحولات اجتماعی بر عهده دارند (3-5) و در این راستا برای تداوم عملکرد بالنده ایشان، کاهش عوامل و شرایط مخرب و استرس‌زا ضرورتی انکارناپذیر است (6-10).

آنچه که رهبران آموزشی مدارس را از رهبران سایر سازمان‌ها متمایز و برجسته می‌کند، مسئولیت در افزایش و تقویت یادگیری و همچنین تمرکز بر پیشرفت تحصیلی فراگیران می‌باشد (11). بنابراین نیاز به وجود استاندارد و استانداردهای، از مواردی است که به شکل‌های مختلف، مانند تهیه شاخص کیفی، مولفه‌های استاندارد و عوامل درون مدرسه‌ای، فضا، ارزشیابی و مصرف منابع انسانی در سند تحول آموزش و پرورش به عنوان یکی از مهمترین و موثرترین نهادهای اجتماعی به منظور رشد افراد و پیشرفت اجتماعی اشاره شده است (12). در این راستا در کشور عراق، نظام آموزشی در حکم ابزاری مهم، در گسترش هویت ملی مشترک عمل می‌کند و رهبران آموزشی بهترین وسیله برای تزریق هویت عربی در جامعه عراق هستند، بنابراین از راه آموزش در مدارس به راحتی هویت عربی در میان نسل جدید گسترش می‌یابد و اهمیت وجود کیفیت و استاندارد از آنجا در نظام آموزشی بیشتر می‌شود که بدانیم کیفیت زندگی نسل حاضر و نسل‌های آینده در گروی کیفیت آموزشی است (13).

بررسی‌ها نشان می‌دهد که مدارس به شکل سنتی به دست افرادی اداره می‌شوند که سابقه معلمی دارند و فاقد تخصص در مدیریت آموزشی هستند و همچنین در کنار آن‌ها واقعیت‌ها نشان می‌دهد که مقررات و ضوابط عملکرد رهبران آموزشی کلی و مبهم است و پاسخگوی نظام آموزش و پرورش نیست در اجرا نیز تحت تاثیر اعمال سلیقه‌ها قرار می‌گیرند (14, 15). بنابراین نارسایی‌ها و مشکلات مربوط به رهبران آموزشی در عراق ناشی از این است که به رغم وجود شرح وظایف تصویب شده برای رهبران آموزشی، وجود نظام ارزشیابی عملکرد، استانداردهای سنجش عملکرد¹ و شایستگی‌های عملکرد² شفاف برای رهبران آموزشی وجود ندارد و مدیریت منابع انسانی در نظام آموزش و پرورش فاقد الگوی مناسب برای استاندارد اداری رهبران آموزشی برای مدارس است. بنابراین در طی چند سال اخیر بحث استاندارد اداری در حوزه آموزش و پرورش مورد توجه قرار گرفته است اما تاکنون استانداردهای مدون و الگوی استاندارد خاصی برای کیفیت بخشی به زیر نظام‌های آموزشی در کشور عراق در دسترس نیست. همه این موارد دلیل بر اهمیت نیاز به وجود استاندارد اداری برای رابران آموزشی در مدارس می‌باشد و شاید بتوان آن را نشان دهنده وجود خلاء الگوی‌های استاندارد

¹ Performance standards

² Performance competencies

اداری برای رسیدن به کیفیت مطلوب رهبران آموزشی در مدارس دانست. بنابراین می‌توان اذعان نمود که برای به حداکثر رساندن فرصت‌های آموزشی و یادگیری در فرایند تعلیم و تربیت برای تمام فراگیران، باید سیاست‌گذاران به تدوین استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی بپردازند در این راستا با بررسی و مطالعات صورت گرفته، نشان داد که مدل‌های بسیار کمی در زمینه تدوین استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی در مدارس ارائه شده است. بهره‌گیری از نتایج این تحقیق شاید بتواند لزوم توجه سیاست‌گذاری را در این حوزه ایجاد کند و تاثیرشگرفی بر مسیر ارتقای سطح کیفیت آموزشی در کشور عراق برداشته شود که در واقع یکی از معضلات پیش رو این جامعه می‌باشد؛ بنابراین محقق به دنبال پاسخ به این سوال است که تدوین استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی در مدارس به منظور ارائه مدل مناسب چگونه است؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع همبستگی و مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. در این مرحله ابتدا جامعه آماری که شامل کلیه معلمان استان ذی‌قار - شهر الرفاعی می‌باشد، شناسایی شدند که از بین آن‌ها تعداد ۳۸۴ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای طبقه‌ای انتخاب شد. داده‌های مورد نیاز با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته که بر اساس داده‌های بخش کیفی (مدل کیفی برآمده از پژوهش) و همچنین مقایسه تحلیلی با مبانی نظری و پیشینه پژوهشی موضوع طراحی گردیده، جمع‌آوری گردید. روایی پرسشنامه از طریق روایی صوری، محتوایی و با تکیه بر نظر متخصصان و همچنین روایی سازه از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و پایایی آن از طریق محاسبه آلفای کرونباخ از روش موازی انجام شد. پرسشنامه‌ها با شیوه مراجعه حضوری و یا غیر حضوری توزیع و جمع‌آوری گردیده و پیگیری‌های حین و پس از جمع‌آوری، جهت تکمیل پرسشنامه‌ها توسط محقق انجام شد. جهت تحلیل داده‌های بخش کمی از روش تشکیل معادلات ساختاری مناسب و براساس نرم افزار PLS انجام شد.

پرسشنامه این پژوهش، ابزاری جامع با ۱۳۳ سؤال است که در دو بخش طراحی شده است: بخش اول شامل اطلاعات جمعیتی (مانند جنسیت، سن، تحصیلات و سابقه کاری) و بخش دوم برای سنجش متغیرهای تحقیق، با استفاده از طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای (خیلی کم تا خیلی زیاد) تدوین شده است. سوالات این پرسشنامه بر اساس تحلیل مصاحبه‌های کیفی و مدل‌نهایی تحقیق تنظیم شده و روایی آن از طریق بررسی صوری، محتوایی و سازه‌ای با نظرات خبرگان و تحلیل عاملی تأیید شده است. پایایی ابزار با ضریب آلفای کرونباخ ۰.۷۹ قابل قبول ارزیابی شد.

نمونه‌ها از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی چندمرحله‌ای طبقه‌ای انتخاب شدند. داده‌های مورد نیاز با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای که بر اساس داده‌های مرحله کیفی، مبانی نظری، و پیشینه پژوهشی طراحی شده بود، جمع‌آوری گردید. روایی این پرسشنامه از طریق روایی صوری و محتوایی با نظرات متخصصان، و روایی سازه از طریق تحلیل عاملی اکتشافی تأیید شد. پایایی ابزار نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید. پرسشنامه‌ها به صورت حضوری و غیرحضوری توزیع و پس از جمع‌آوری،

پیگیری‌های لازم برای تکمیل آن‌ها انجام شد. برای پاسخ به سوال مربوط به میزان برازش تدوین استانداردهای اداری برای رهبران آموزشی، بر اساس داده‌های حاصل از مراحل کیفی و کمی و ترکیب اطلاعات آن‌ها، مدل نهایی طراحی و برازش آن بررسی شد. برازش مدل، نشان‌دهنده میزان سازگاری الگوی نظری با داده‌های تجربی بود. برای این منظور، ابتدا استانداردهای اداری از طریق بررسی پیشینه پژوهش و انجام مصاحبه تعیین و پرسشنامه‌ای برای خبرگان تهیه شد. پس از بررسی روایی صوری و محتوایی توسط خبرگان، شاخص‌های هر مولفه مشخص گردید. ارزیابی برازش مدل نشان داد که مدل تجربی، که براساس داده‌های گردآوری شده در مراحل قبل اجرا شده بود، با مدل نظری حاصل از ادبیات پژوهش و تحلیل محتوای کیفی، سازگاری بالایی دارد. از مدل معادلات ساختاری، تحلیل عاملی مرتبه دوم، تحلیل مسیر از متغیرها و سنجش برازش از مدل جامع (SEM) در نرم افزار PLS استفاده شده است.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت شناختی نشان داد ۶۸ نفر زن و ۱۹۹ نفر مرد می‌باشند که به ترتیب دارای فراوانی ۰/۲۵ و ۰/۷۵ می‌باشند. همچنین، ۱۹ نفر دیپلم، ۴۳ نفر فوق دیپلم، ۱۶۵ نفر لیسانس و ۴۰ نفر فوق لیسانس و به بالا هستند. که به ترتیب دارای فراوانی ۰/۰۷، ۰/۱۷، ۰/۶۰ و ۰/۱۶ بودند. ۹۶ نفر بین ۲۰ تا ۶۵، ۳۰ تا ۴۰، ۷۶ نفر بین ۴۰ تا ۵۰ و ۳۰ نفر بالای ۵۰ سال دارند که به ترتیب دارای فراوانی ۰/۳۵، ۰/۲۴، ۰/۲۸ و ۰/۱۳ می‌باشند. به علاوه، ۳۹ نفر بین ۱ تا ۷۶، ۵ تا ۱۰، ۹۳ نفر بین ۱۱ تا ۱۵ و ۵۹ نفر بالای ۱۶ سال سابقه کار دارند که به ترتیب دارای فراوانی ۰/۱۴، ۰/۲۸، ۰/۳۴ و ۰/۲۴ می‌باشند.

نرمال بودن توزیع داده‌ها از طریق محاسبه چولگی و کشیدگی بررسی شد تا میزان دوری پراکندگی داده‌ها از توزیع نرمال مشخص شود. بررسی جدول ۱ نشان می‌دهد که توزیع داده‌های همه زیر مولفه‌های مدل نرمال می‌باشد چون میزان چولگی و کشیدگی ما بین (۱ و -۱) می‌باشد.

جدول ۱. آزمون نرمال بودن توزیع داده‌ها برای ابعاد مدل

کشیدگی	پراکندگی	ابعاد مدل
۰.۵۳۳	۰.۶۳۳	علی
۰.۷۳۲	۰.۵۴۶	زمینه ای
۰.۲۸۹	۰.۶۵۶	مداخله گر
۰.۳۰۸	۰.۳۷۶	راهبردها
۰.۴۷۸	۰.۴۰۹	پیامدها
۰.۲۸۸	۰.۵۶۶	محوری

یکی دیگر از پیش فرضهای لازم برای انجام تحلیل داده‌ها بررسی عدم وجود هم خطی چندگانه متغیرهاست. برای بررسی این شرط از میزان تورم واریانس (VIF) و تولرانس استفاده می‌شود. بطوریکه اگر عامل تورم بالای ۵ و تولرانس کمتر از ۰/۱ باشد

بدین معنا است که هم خطی بین متغیر وجود دارد. ابعاد مدل میزان تورم واریانس بالاتر از ۵ و تولرانس کمتر از ۰/۱ ندارند، در نتیجه هم خطی چندگانه بین ابعاد مدل مشاهده نمی‌شود. یکی از روشهای سنجش، روایی آزمون فورنل- لاکر است. نتایج نشان داد که سازه‌ها کاملاً از هم جدا می‌باشند یعنی مقادیر قطراضی برای هر متغیر پنهان از همبستگی آن بعد با سایر بعدهای پنهان انعکاسی موجود در مدل بیشتر است. همچنین کلیه ضرایب پایایی ترکیبی (CR) بالای ۰/۷ است بنابراین پایایی سؤالات در درون مدل نیز که بیانگر واقعیت تبیین شده است تأیید می‌شود. با توجه به یافته‌ها کلیه ضرایب آزمون rho_A یا همان همبستگی اسپیرمن بین سؤالات بالای ۰/۷ است بنابراین پایایی توسط این آزمون نیز تأیید می‌شود.

روایی هم را دومین معیاری است که برای برازش مدتهای اندازه‌گیری در روش PLS به کار برده می‌شود. AVE میزان همبستگی یک سازه با شاخص‌های خود را نشان می‌دهد که هرچه این همبستگی بیشتر باشد، برازش نیز بیشتر است. مقدار ملاک برای سطح قبولی AVE، این است که ضریب روایی هم را بیشتر از ۰/۵ باشد.

جدول ۲. نتایج آزمون میانگین واریانس استخراجی

شاخص‌ها	میانگین واریانس استخراجی
علی	۰/۵۶۸
زمینه ای	۰/۵۷۸
مداخله گر	۰/۶۸۴
راهبردها	۰/۶۹۶
پیامدها	۰/۵۴۵
محوری	۰/۶۳۵

لذا کلیه ضرایب روایی هم را در این قسمت پژوهش بزرگتر از ۰/۵ گزارش شده است. بنابراین روایی هم روایی پژوهش توسط این آزمون نیز تأیید می‌شود. آزمون HTMT در سات ۲۰۱۵ توسط هنسلر برای اینکه تمام ویژگی‌های آزمون بارهای عرضی را داشته باشد ارائه شد. در این روش هر متغیر یک خصیصه و هر سؤال یک روش برای اندازه‌گیری خصیصه است. ماتریسی از خصیصه‌ها و روش‌ها ایجاد و در طی محاسباتی شاخص HTMT به دست می‌آید. این شاخص اگر کمتر از ۰/۸ باشد وضعیت بسیار عالی است و اگر کمتر از ۱ باشد قابل قبول است. در این روش متغیرها جفت جفت و دوه‌دو بارشان HTMT محاسبه می‌شود و کلیه HTMT ها باید کوچکتر از ۱ باشد.

جدول ۳. نتایج آزمون چند روش و چند خصیصه

شاخص‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
علی						
زمینه ای	۰.۸۸۵					
مداخله گر	۰.۵۶۹	۰.۶۶۲				
راهبردها	۰.۵۰۱	۰.۳۷۱	۰.۳۳۵			
پیامدها	۰.۸۰۵	۰.۷۹۵	۰.۶۱۸	۰.۵۳۹		
محوری	۰.۶۵۵	۰.۸۸۷	۰.۷۱۷	۰.۳۹۱	۰.۷۹۳	۰.۶۵۷

خوشبختانه کلیه ضرایب HTMT کمتر از ۱ هستند. بنابراین با توجه به دو آزمون قبل با قدرت میتوان ادعا نمود که روایی واگرا برقرار است و همینطور با توجه به برقراری روایی همگرا می‌توان ادعا نمود که مدت ارزیابی شده بر آمده از داده‌های پرسشنامه روایی سازه دارد. یعنی محقق همان چیزی را سنجیده که قرار بوده سنجیده شود. در این بخش با توجه به اینکه مشخص شد مدل چگونگی بوده، میزان حجم نمونه مناسب است و کلیه ابعاد شناسایی شده بر روی مدل مورد نظر موثر هستند با استفاده از تکنیک مربعات جزئی و آزمون t بوت استرپینگ به کمی سازی مدل پرداخته خواهد شد که نتایج به شرح جدول ۵- می‌باشند. نتایج فوق نشان می‌دهد که کلیه ضرایب بدست آمده برای ابعاد مدل مثبت بوده که می‌توان نتیجه گرفت مدل در معنادار بوده و می‌توان به نتایج بدست آمده استناد نمود.

جدول ۴. ضرایب مسیر

ضرایب مسیر	ضرایب	مقدار t	سطح معناداری
عوامل علی به مقوله محوری	۰.۴۰۵	۴.۰۵۱	۰.۰۰۰
عوامل مداخله گر به راهبردها	۰.۲۳۳	۳.۷۸۹	۰.۰۰۰
عوامل زمینه‌ای به راهبردها	۰.۰۸۵	۲.۲۹۸	۰.۰۰۰
مقوله محوری به راهبردها	۰.۲۳۴	۴.۸۷۷	۰.۰۰۰
راهبردها به پیامدها	۰.۴۴۹	۴.۸۷۷	۰.۰۰۰

در ادامه جهت برازش مدل از شاخص‌های نیکویی برازش شامل: GFI، AGFI و RMSEA استفاده شده است، مقادیر بدست آمده در جدول ۵ نشان می‌دهند که نتایج مدل قابل اعتماد است. چرا که شاخص‌های GFI و AGFI، هر دو بیش‌تر از حد مورد نظر برآورد شده‌اند که این آماره بزرگتر از حد ملاک ۰/۹۰ بوده است. همچنین، نسبت مربع کای به درجه آزادی (X^2/df) مقدار مناسبی را نشان داده است. همچنین معیار خطای RMSEA نیز برابر با ۰/۰۳ برآورد شده که این مقدار کوچکتر از حد مجاز ۰/۰۸ بوده است. بر اساس برآوردهای ارائه شده می‌توان نتیجه گرفت که مدل تست شده در جامعه مورد نظر از برازش نسبتاً خوب و قابل قبولی برخوردار بوده است. بنابراین، نتایج مدل تحقیق نشان می‌دهد که مدل مورد استفاده تحقیق حاضر از برازش مناسبی برخوردار بود.

جدول ۵. آماره‌های مربوط به نیکویی برازش مدل

نتیجه برازش	مقادیر پژوهش	ملاک	نماد	شاخص‌های برازش
برازش خوب	۱.۳۴	≤ 3	X^2/df	تقسیم کای-مربع بر درجه آزادی
برازش خوب	۰.۰۳	≤ 0.08	RMSEA	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد
برازش خوب	۰/۹۴	≥ 0.9	GFI	شاخص نیکویی برازش
برازش خوب	۰/۹۱	≥ 0.9	AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده
برازش خوب	۰/۹۵	≥ 0.9	CFI	شاخص برازش مقایسه ای
برازش خوب	۰/۹۳	≥ 0.9	IFI	شاخص برازش افزایشی
برازش خوب	۰/۹۲	≥ 0.9	NFI	شاخص برازش نرم
برازش خوب	۰/۹۶	≥ 0.9	NNFI	شاخص برازش غیر نرم
برازش خوب	۰/۷۶	≥ 0.67	R ²	ضریب تعیین

دومین معیار برای برازش مدل ساختاری در یک پژوهش، ضرایب R^2 مربوط به متغیرهای پنهان درونزای (وابسته) مدل است، که نشان از تأثیر یک متغیر برونزا بر یک متغیر درونزا دارد و مقادیر $0/19$ ، $0/33$ ، $0/67$ به عنوان مقدار ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی R^2 در نظر گرفته شده است.

جدول ۶. معیار R^2

علی	زمینه ای	مداخله گر	محوری	راهبردها	پیامدها
R^2	۰.۷۰۱	۰.۶۸۳	۰.۴۹۰	۰.۶۵۲	۰.۵۴۶

با توجه به جدول ۶ مقدار R^2 برای بعد فنی متوسط و برای سایر بعد نزدیک یا بیشتر از $0/67$ می باشد که نشانگر برازش قوی مدل از نظر R^2 می باشد. این معیار قدرت پیش بینی مدل را مشخص می سازد و در صورتی که مقدار Q^2 در مورد یک سازه درون زا سه مقدار $0/02$ ، $0/15$ و $0/35$ را کسب نماید، به ترتیب نشان از قدرت پیش بینی ضعیف، متوسط و قوی سازه برونزای مربوط به آن است.

جدول ۷. معیار Q^2

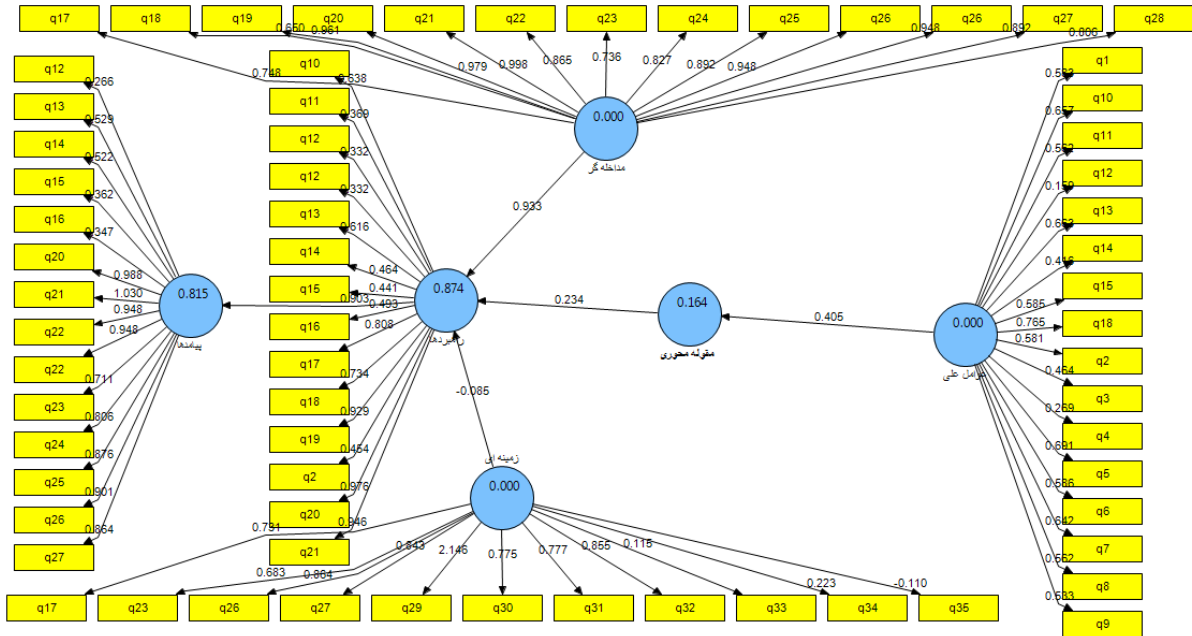
ابعاد	۱- SSE/SSO
علی	۰.۳۹
زمینه ای	۰.۴۱
مداخله گر	۰.۴۴
راهبردها	۰.۵۴
پیامدها	۰.۴۹
محوری	۰.۳۷

با توجه به جدول ۷، مقدار Q^2 برای همه ابعاد بیش از $0/35$ است که نشان دهنده برازش قوی مدل می باشد. پس از بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل، برازش کلی مدل از طریق معیار GOF که شاخصی برای بررسی برازش مدل جهت پیش بینی متغیرهای درون زا می باشد، استفاده می شود. که مقدار آن بین صفر تا یک قرار دارد. و مقادیر نزدیک به یک نشانگر کیفیت مناسب مدل هستند و توانایی پیش بینی کلی مدل را مورد بررسی قرار می دهد. و مدل آزمون شده پیش بینی متغیرهای مکنون درون زا را دارد. این معیار از طریق رابطه زیر محاسبه می شود:

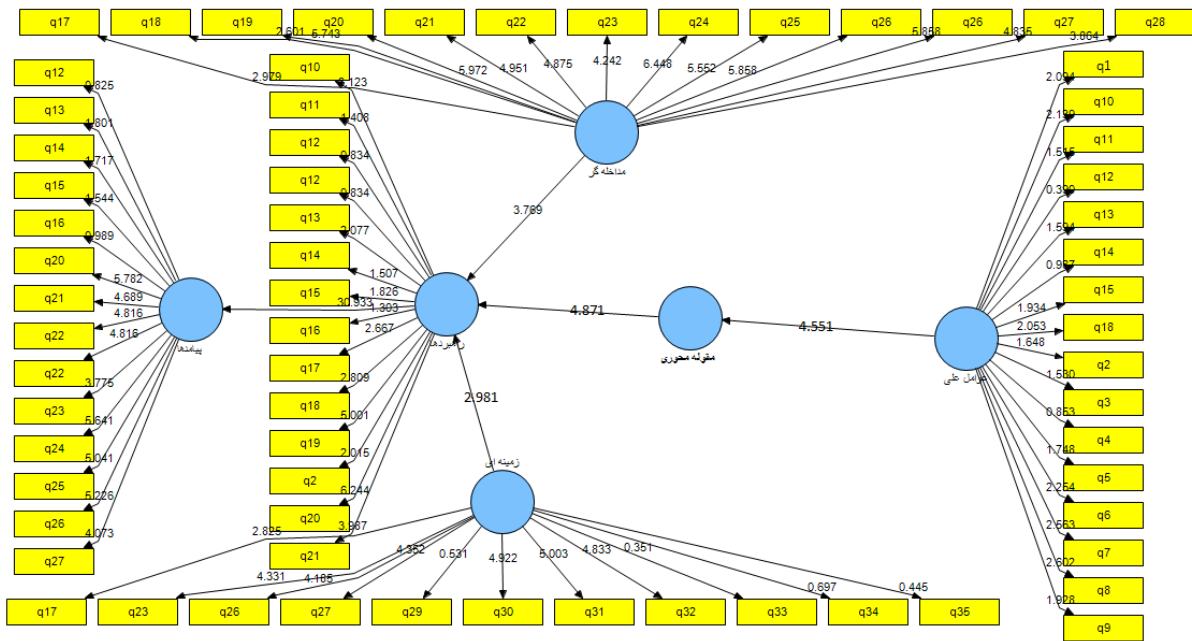
$$Gof = \sqrt{\text{communalities} \times R^2}$$

به طوری که Communalities نشانه میانگین مقادیر اشتراکی هر سازه هست و R^2 نیز مقدار میانگین مقادیر Squares درون زای مدل است. بر اساس جدول ۶ مقادیر ضریب تعیین R^2 به دست آمده است. همچنین مقدار اشتراکی برابر است با $0/76$ و با توجه به سه مقدار $0/01$ ، $0/25$ و $0/36$ که به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده

است، حاصل شدن مقدار ۰.۶۵ برای GOF نشان از برازش قوی کلی مدل پژوهش دارد. از آنجایی که مقدار محاسبه شده GOF بزرگتر از ۰.۳۶ بدست آمده، نشان از برازش مناسب مدل پژوهش دارد. بنابراین می توان گفت برازش کلی مدل پژوهش بسیار مناسب و مورد تایید می باشد.

شکل ۱. مدل در حالت استاندارد

شکل ۲. مدل در حالت معناداری

با توجه به یافته‌های پژوهش کلیه ابعاد شناسایی شده بر روی مدل مورد نظر موثر هستند و می‌توان نتیجه گرفت مدل در معنادار بوده و می‌توان به نتایج بدست آمده استناد نمود و مدل از برازش مناسبی برخوردار است. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان اذعان داشت که رهبری آموزشی در هزاره سوم رهبری آموزشی به‌عنوان عملیاتی توصیف می‌شود که مدیران مدرسه برای تقویت رشد یادگیری یادگیرنده انجام می‌دهند یا آن‌ها را به دیگران واگذار می‌کنند. در این تحقیق مشخص شد رهبری آموزشی را نوعی رهبری فعال و مشارکتی است که مدیر با معلمان کار می‌کند تا مدرسه را به‌عنوان یک محل کار، در رابطه با اهداف مشترک، همکاری معلمان، فرصت‌های یادگیری معلم، تعهد معلم و یادگیری یادگیرنده شکل دهد. می‌توان ادعا کرد، رهبری آموزشی به مدیران کمک می‌کند چشم‌انداز مدرسه را شناسایی کنند، معلمان را توانمند و تشویق کنند و راهبردهایی مبتنی بر کلاس و مدرسه را به‌منظور بهبود آموزش و یادگیری برای معلمان و یادگیرندگان ابداع کنند. همچنین مدیران آموزشی عامل تعیین‌کننده کیفیت آموزش در مدارس هستند و معلمان که فعالیت‌های آموزشی خود را در کلاس با بیشترین صرف زمان بادانش آموزان سپری می‌سازند زمینه‌ساز کیفیت چگونگی رفتار سلامت دانش آموزان می‌باشند (16, 17). مدیران نیز که از طریق فعالیت‌های مربوط به کارکردهای مدیریتی در برخورد با معلمان، عوامل اجرایی و دانش آموزان و اولیاء در ارتباطاند به‌نوبه خود زمینه‌ساز کیفیت چگونگی استانداردهای سازمانی معلمان و عوامل اجرایی مدرسه می‌باشند. از این جهت، اگر حقیقت رفتار معلمان و عوامل اجرایی مدرسه به لحاظ استانداردهای اداری برای تأثیرگذاری بیشتر روی عملکرد و موفقیت مدرسه مدنظر قرار گیرد، اهمیت بهبود استانداردهای اداری آموزشی، عوامل اجرایی و دانش آموزان و حتی اولیاء از نظر رفتار رهبری رهبران و مدیران مدرسه قابل توجه است. مدرسه‌ای با عوامل آموزشی و اجرایی که دارای استانداردهای اداری سطح بالاتری هستند احتمالاً بیشتر مشتاق هستند که زمان و انرژی بیشتری و باروحیه و تعهد بالاتری خود را وقف فعالیت‌های تربیتی و آموزشی دانش آموزان نمایند (18, 19). بنابراین شناخت عواملی که روی استانداردهای اداری تأثیرگذار هستند برای بهبود فهم نظام‌های آموزشی ضروری هست و شایسته است که تحقیقات برای شناخت عواملی که روی استانداردهای اداری و سازمانی در مدارس مؤثر هستند، انجام پذیرد.

هر پژوهشی با محدودیت‌هایی روبه‌رو است. در خصوص محدودیت‌های پژوهش حاضر نیز باید اذعان داشت: همچنین، این یافته‌ها مختص استان ذی‌قار - شهر الرفاعی بوده است نتایج آن شاید قابلیت تعمیم به سایر شهرها را نداشته باشد. بنابراین احتیاط الزم بایستی در تعمیم نتایج بکار برد. در پایان پیشنهاد می‌گردد جهت افزایش اعتبار الگوی تبیین شده، هریک از مؤلفه‌های آن در پرتو فرهنگ اداری مورد آزمون قرار گیرد تا از این طریق الگوی مزبور صحت‌گذاری شده و با شناسایی سایر مؤلفه‌ها فراروی استقرار اثربخش الگوی تعالی سازمانی، بتوان الگوی مفهومی نوشتار حاضر را توسعه داد. همچنین پیشنهاد می‌گردد که کمیته‌ای متشکل از کارشناسان فنی، برنامه ریزان آموزشی و متخصصین حوزه ارزیابی و تدوین استانداردهای آموزشی جهت تصویب، سنجش و ارزیابی این عامل

ها، ملاک‌ها و شاخص‌هایی در اداره آموزش و پرورش تشکیل و یک ارزیابی به صورت مقدماتی انجام داده و بعد از گرفتن بازخوردهای اصلاحی با استفاده از عامل‌ها، ملاک‌ها و شاخص‌های اصلاح شده اقدام به سنجش کیفیت استانداردهای آموزشی تدوین شده و مقایسه وضعیت موجود نسبت به وضعیت مطلوب نماید. پیشنهاد می‌گردد بر درک و ضرورت انجام ارزیابی مستمر استانداردهای آموزشی، با برگزاری سمینارها، همایش‌های ملی و بین‌المللی با حضور فعال سیاستگذاران و برنامه ریزان آموزشی تاکید گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. MacKinnon GR, Young D, Paish S, LeBel S. Preparing Instructional Leaders: Evaluating a Regional Program to Gauge Perceived Effectiveness. *International Journal of Education Policy and Leadership*. 2019;14(1). doi: 10.22230/ijepl.2019v14n1a866.
2. Por Jafari shir Joposht M, Shakibaei Z, Zarei H. Provide a Model for Parents' Educational Assistance to Empower Online Education in Critical Situations. *Sociology of Education*. 2024;10(1):31-44. doi: 10.22034/ijes.2023.2006736.1434.
3. Bezi A, Fakoori H, Bayani AA, Saemi H. Design and Validation of an Environmental Education Curriculum Model for Higher Education Based on the "Aker" Approach. *Iranian Journal of Educational Sociology*. 2024;7(1):79-90. doi: 10.61838/kman.ijes.7.1.8.
4. Golabchi H, Kiaee M, Kameli MJ. Designing a Superior Service Delivery Model in Education to Enhance Public Satisfaction. *Iranian Journal of Educational Sociology*. 2024;7(1):189-97. doi: 10.61838/kman.ijes.7.1.18.
5. Herawati N, Jafari M, Sanders K. Teachers' Perceptions of the Efficacy of Positive Behavior Support Systems. *International Journal of Education and Cognitive Sciences*. 2024;5(2):8-15. doi: 10.61838/kman.ijes.5.2.2.
6. Abdollahpour MA. Psychometric Properties of the Short Character Strength Measure (SCSM) among Iranian Teachers. *Sociology of Education*. 2024;10(1):377-89. doi: 10.22034/ijes.2023.2009240.1452.
7. Alaei F, Ahghar G, Fathi Vernosfaderani L. Identification and Explanation of Organizational Health Dimensions and Components among Middle School Teachers in Tehran. *iase-idje*. 2024;7(2):36-42. doi: 10.61838/kman.ijes.7.2.5.

8. Şahin A, Soyly D, Jafari M. Professional Development Needs of Teachers in Rural Schools. *Iranian Journal of Educational Sociology*. 2024;7(1):219-25. doi: 10.61838/kman.ijes.7.1.22.
9. Salman Al-Oda AH, Sadeghi M, Al-Murshidi RHA, Sharifi S. Investigating the Relationship Between Talent Management Implementation Categories in the Basra Province Education Organization. *Iranian Journal of Educational Sociology*. 2024;7(1):1-9. doi: 10.61838/kman.ijes.7.1.1.
10. Clement M. Why Combatting Teachers' Stress is Everyone's Job. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*. 2017;90(4):135-8. doi: 10.1080/00098655.2017.1323519.
11. Jafari S, Amin Bidokhti AA, Ghasemian Dastjerdi Z. The Role of Professional Leadership of Principals in Developing Students' Competence Mediated by Trust and Collaboration Among Teachers and Teacher Professionalism. *Educational Sciences Quarterly*. 2019;1(26):77-96.
12. Robert K, Craig A, Brierton J, Tomal D. Superintendent Core Competencies of School Leaderships. *Lutheran Education Journal*. 2018;3(9):33.
13. Gutek G. *Philosophical Schools and Educational Theories*. Tehran: SAMT Publications; 2017.
14. Khoobchehreh M, Akbari A, Pourshafiee H, Cherabin M. Identification and Prioritization of Dimensions and Components of Standard Education. *Educational Leadership and Management Quarterly*. 2019;13(2):87-110.
15. Khoobchehreh M, Akbari A, Pourshafiee H, Cherabin M. Presentation and Explanation of Standard Education Model. *Journal of Advances in Psychology, Educational Sciences, and Education*. 2021;4(38).
16. Keshtvarz Kandazi E, Eghbalian Noorani Zadeh P. Investigating the Role of Farhangian University in Training Creative Teachers Considering Higher-Level Documents. *Psychological and Educational Sciences Studies*. 2018(36):107-21.
17. Mohammadi M, Gholamhossein M, editors. *The Mission of Farhangian University in Training Competent Teachers*. Proceedings of the Second National Conference on Teacher Training; 2016; Isfahan: Farhangian University, Isfahan University.
18. Ghahramani Fard K, Abbaszadeh M. Designing and Validating a Native Model of Professional Standards for Secondary School Teachers: A Mixed-Methods Study Using Delphi Technique. *Educational and School Studies Quarterly*. 2015;4(2):27-50.
19. Valedi Alashti H, Khatir Pasha K, Taghavi Yazdi M. The Role of Farhangian University in Training Thoughtful Teachers with a Research-Oriented Approach: A Proposed Model. *Jundi Shapur Educational Development Quarterly*. 2021;12(0):361-74.